

Serbest Bölgeler

Ülkemizde temel olarak ihracata dayalı yatırım ve üretimi teşvik etmek amacıyla 1987 yılından bu yana 19 serbest bölge kurulmuştur. Serbest bölgeler genel olarak ülkede geçerli ticari, mali ve iktisadi alanlara ilişkin hukuki ve idari düzenlemelerin uygulanmadığı veya kısmen uygulandığı, sınai ve ticari faaliyetler için daha geniş teşviklerin tanındığı ve fiziki olarak ülkenin diğer kısımlarından ayrılan yerler olarak tanımlanabilir. Bu kapsamda Doğu Karadeniz Bölgesi'nde biri Trabzon biri Rize'de olmak üzere iki tane Serbest Bölge bulunmaktadır.

Trabzon Serbest Bölgesi 1992, Rize Serbest Bölgesi 2005'ten beri faaliyet göstermektedir. Faaliyete başladıkları yıldan itibaren toplam ticaret hacimleri Trabzon Serbest Bölgesi'nin 874 milyon dolar, Rize Serbest Bölgesi'nin ise 47 milyon dolar civarındadır. 2009 yılında ise Trabzon Serbest Bölgesi'nin ticaret hacmi 43 milyon dolar iken Rize Serbest Bölgesi'nin 3 milyon dolar civarında olmuştur. Trabzon Serbest Bölgesi 04.06.1992 yılında kurulmuş olup 12.500 m²'si kapalı alan olmak üzere toplam 38.000 m²'lik bir alana sahiptir. Rize serbest bölgesi 5.000 m² lik toplam alanla yatırımcılara hizmet vermektedir. Aşağıdaki tabloda 2006-2010 yılları arasındaki Trabzon ve Rize Serbest bölgelerine ait ticaret hacimleri verilmiştir.

Serbest Bölgeler İtibariyle Yıllık Ticaret Hacimleri (1.000 ABD Doları)

İller	2006	2007	2008	2009	2010
Trabzon	13.587	38.762	67.114	42.675	48.495
Rize	7.955	11.561	6.784	6.507	3.701

Kaynak: Dış Ticaret Müsteşarlığı

Serbest Bölgelerde Uygulanan Vergisel Teşvikler

Serbest bölgeler gümrük bölgesi dışında sayılırlar. 3218 sayılı Kanuna göre kurulan serbest bölgelerde faaliyette bulunmak üzere ruhsat almış mükelleflerin,

- Bu bölgelerde gerçekleştirdikleri faaliyetlerinden elde ettikleri kazançları faaliyet ruhsatlarında belirtilen süre ile sınırlı olmak üzere gelir veya kurumlar vergisinden
- Bu bölgelerde istihdam edilen personele ödenen ücretler gelir vergisinden
- Bu bölgelerde gerçekleştirdikleri faaliyetleri ile ilgili yaptıkları her türlü vergi, resim ve harçtan istisnadır.
- Ayrıca, serbest bölgelerde faaliyette bulunan mükelleflerin, bu bölgelerde elde ettikleri kazançlar, Avrupa Birliğine tam üyeliğin gerçekleştiği tarihi içeren yıllık vergileme döneminin sonuna kadar gelir veya kurumlar vergisinden istisna edilmiştir. (İlgili Kanun Maddeleri: SBK geçici madde 3, KV Sirküleri 13, KVG 85)
- Serbest bölge hükümlerinin uygulandığı mallar ile serbest bölgelerde verilen hizmetler katma değer vergisinden de istisnadır. (İlgili Kanun Maddeleri: KDVK md.16/1-c, KDVK 17/4-1, KDVG 39, 93)